

5 באפריל, 2020
1245605

לכבוד,
פרופ' אמיר ירון
נגיד בנק ישראל
בנק ישראל
ירושלים

מכובדי,

הנדון: התערבות דחופה של בנק ישראל במקורות האשראי במשק

אני פונה אליך בשם איגוד חברות האשראי שבלשכת המסחר.

בעתות משבר, השווקים הפיננסיים אינם נוהגים ברציונאליות. אחת התופעות הידועות הנלוות לכך, הינה מכירה בהולה ושרירותית של ניירות ערך מכלל הסוגים, בשל, בין השאר, הלחץ הסביבתי המופעל על המשקיעים וחוסר יכולתם להתנהל בצורה הגיונית ומחושבת בסביבה של חוסר וודאות.

על מנת להתמודד עם התופעה האמורה, בנקים מרכזיים ברחבי העולם נקטו, מראש, במספר מהלכים משמעותיים, והתערבו במסחר, בכדי לייצב את השווקים הפיננסיים.

גם בנק ישראל פעל נכונה לשמירת הנזילות בשוק הפיננסי בישראל, ובכלל זה, הקצה כ-15 מיליארד דולר לעסקאות החלף שקל/דולר, ורכישת אג"ח ממשלתי בהיקף של כ-50 מיליארד ₪.

למרות התערבות זו, נראה, כי בעת הזו, נדרשים צעדים אף משמעותיים יותר לייצוב התייקרות מקורות האשראי, שכן, מקורות האשראי של משקי בית, עצמאיים ועסקים קטנים ובינוניים, ממשיכים להתייקר, למרות התערבות בנק ישראל כאמור לעיל.

לבנק ישראל יש את הכלים והיכולת לבלום את המשך התייקרות מקורות האשראי במשק ולפעול ביתר שאת לייצוב השווקים הפיננסיים.

בכלל מדיניות זו, אנו מעודדים את המדיניות האקטיבית שגילה בנק ישראל כשהחל לרכוש אג"ח ממשלתיות ארוכות טווח. מדיניות כזו ראויה בהחלט.

אולם על מנת להגן על הציבור הרחב, העצמאים והעסקים הקטנים, לא ניתן להסתפק רק באג"ח הממשלתיות במח"מ הארוך, אלא, לדעתנו, יש לפעול ואף למקד את פעולותיו של בנק ישראל באג"ח הממשלתיות צמודות קצרות המועד.

בעוד שלאגרות החוב הממשלתיות ארוכות הטווח לפדיון קיים ביקוש אצל גופים מוסדיים כגון חברות ביטוח, קרנות פנסיה, קופות גמל ומנהלי קרנות נאמנות, אשר טווח ההשקעה שלהן ארוך, דווקא אגרות החוב הממשלתיות צמודות קצרות הטווח (אשר תקופת הפדיון שלהן נאמדת בין חודשים בודדים עד שנה-שנתיים), נותרות ללא ביקוש או ללא ביקוש מספיק, ודאי.

כך, עולה תשואתן של האג"ח הממשלתיות הצמודות קצרות הטווח (לעתים אף מעבר לתשואה של האג"ח ארוכות הטווח).

לגידול הלא רציונאלי כאמור בתשואות על האג"ח הממשלתיות הצמודות קצרות הטווח ישנן השפעות משקיות שליליות, כאשר בראש ובראשונה מדובר על ייקור מקורות האשראי של משקי הבית, העצמאים והעסקים קטנים, בין אם באופן ישיר ובין אם באמצעות גופי מימון חוץ בנקאיים, אשר נשענים גם הם על מסגרות אשראי בנקאיות או מימון קצר אחר (כגון ניירות ערך מסחריים).

הסיבה לכך הנה שתשואות האג"ח הממשלתיות הצמודות קצרות הטווח מהוות מדד ייחוס (benchmark) לריבית הנגבית על מסגרות אשראי והלוואות הניתנות על ידי בנקים לגופי המימון החוץ בנקאיים (בשל העובדה שהבנק מניח את הריבית האמורה כריבית האלטרנטיבית הבסיסית שיכול היה להשיג בהשקעה באג"ח הממשלתי צמוד קצר הטווח, על פני העמדת הלוואה).

לפיכך, קיימת חשיבות ראשונה במעלה לפעולות נחרצות אשר יביאו לריסון הגידול בתשואה של האג"ח הממשלתיות הצמודות קצרות הטווח, ואף לקיטון בה, על מנת לרסן ולהקטין את עלות האשראי שגובים הבנקים.

איגוד לשכות המסחר

ארגון העסקים הגדול בישראל

-איגוד חברות האשראי-

משכך, אנו מבקשים כי בנק ישראל יפעיל, לצורך כך, כלים מוניתריים המצויים בידו ובשליטתו, ובכלל זה רכישת אג"ח ממשלתיות צמודות קצרות טווח בשוק המשני או באמצעות שוק עסקאות מכר חוזר (REPO) או כל פתרון אחר כפי שימצא הנגיד לנכון, שיביא לתוצאה המיוחלת שמטרתה הקטנת התשואה על האג"ח הממשלתיות הצמודות קצרות הטווח.

אנו לרשותך לכל שאלה או הבהרה.

בברכה,

מיכה אבני, יו"ר
איגוד חברות האשראי
באיגוד לשכות המסחר

העתקים:

- ח"כ בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל.
- מר משה כחלון, שר האוצר.
- ח"כ אלי כהן, שר הכלכלה.
- ח"כ יצחק כהן, סגן שר האוצר.
- ח"כ עודד פורר, יו"ר ועדת הכספים.
- פרופ' אבי שמחון, יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה.